

Asia: VN/14933/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten annetun lain 1 ja 24 § :n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maaseudun Työnantajaliitto-MTA, kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta kausityölain muuttamisesta. MTA kannattaa tavoitetta turvata Suomeen tulevia luonnontuotteiden kerääjiä väärinkäytöksiltä. Työsuhteessa toimimisen säännöt sekä valvonta edesauttavat tätä tavoitetta. MTA:n ja Teollisuusliiton sopimaan Maaseutuelinkeinojen työehtosopimuksen soveltamisalaan lisättiin jo 10 vuotta sitten luonnontuotteiden kerääminen työsuhteisena ja työehtosopimuksen muut säännöt esim. työaikajärjestelyistä ja palkanmaksusta selkeyttävät työntekijöiden asemaa ja turvaa myös luonnontuotteiden keräämisessä. Lisäys soveltamisalaan johtui silloin siitä, että tiedostettiin hyväksikäytön riskit, silloin kun pelkästään turistiviisumilla sallittiin maahantuloa ja jokaisen oikeudella poimittiin luonnontuotteita. MTA on yli 10 vuotta ohjeistanut toimialojemme työnantajia samantyyppisissä työtehtävissä marjanviljelypuolella ja on tänä vuonna tulkinnut sovellettavan työehtosopimuksen työehtoja Teollisuusliiton kanssa metsämarjapaiminnan erityispiirteitä silmällä pitäen. Seuraamme tiiviisti tämän kauden tilannetta ja tulevissa työehtosopimusneuvotteluissa tarkennetaan mahdollisia muutostarpeita.

Toimialalle on tärkeää, että sovelletaan selkeitä, ennakoitavia sääntöjä työnteon järjestämiseen ja että viranomaisilla on toimivaltuudet toiminnan valvontaan ja poimijoiden suojeluun. Kokemukset marjalaista ovat toistaiseksi osoittaneet, ettei tämän lain puitteissa pystytty riittävästi turvaamaan poimijoiden kohtelua, tähän liittyi myös läheisesti ongelmat rekrytoinnin käytännöissä. Tästä syystä MTA ei tue sellaistaakaan mallia mitä Ruotsissa on ollut käytössä, eli ulkomaalaiselta työnantajalta lähetettyjen työntekijöiden käytäntöä, vaan suotavaa on, että työnantaja toimii Suomen toimivallan puitteissa yrittäjänä, täällä missä poimintatyö järjestetään.

Metsämarjojen poiminnan lisääminen kausityölain soveltamisalaan on myös parempi vaihtoehto kuin vuonna 2024 työntekijän oleskeluluvan perusteella järjestetyssä poiminnassa. Metsämarjojen

poiminta on selkeästi kausiluontoista ja toimiala on riippuvainen ulkomaalaisesta työvoimasta, varsinkin jos halutaan hyödyntää luonnontuotteita potentiaalin mukaisesti. TEM:n toimialaraportin mukaan kerätään vain kymmenesosa vuosittaisesta sadosta ja teollisuudella on kapasiteettia lisätä tuotantoa. Tarvitaan kuitenkin lisää arvioita työsuhteiseksi muutettavan marjanpoiminnan vaikutuksista toimialalle, työsuhteisuus tulee nostamaan marjojen ostohinta ja tätä kautta myyntihintaa kuluttajille.

Tarvitaan myös selkeyttä suhteessa marjalakiin jatkossa, tällä hetkellä on mahdollista, että työnantajalla on työntekijän oleskeluluvalla toimivia metsämarjan poimijoita ja muulla perusteella Suomessa olevia poimijoita, johon marjalakia sovelletaan. Tämä hankaloittaa valvontaa ja tasavertaisuutta työssä, joka käytännössä on samanlaista siitä riippumatta millä oikeudella tai missä suhteessa metsämarjayrittäjään toimitaan.

Nybondas Kristel
Maaseudun Työnantajaliitto - Kristel Nybondas tj